

Posudek oponenta DP

Název: Analýza využití prefixů při určování autorství textu

Autor: Jan Fiedler

Diplomová práce kolegy Jana Fiedlera je zacílena na oblast forenzní lingvistiky, a to s ohledem na určování autorství textů. Práce si klade za cíl především ověřit potenciál jednoho konkrétního kritéria při identifikaci autora, a to ne/využívání prefixů. Autor analyzuje dva soubory textů konkrétních autorů, které vždy obsahují „příměs“ dvou textů, které byly vytvořeny za účelem co nejvěrněji napodobovat všechny vlastnosti ostatních textů tak, aby byly nerozpoznatelné. Jedná se tudíž o náročnější formu forenzní analýzy, protože autoři „příměsí“ cíleně využívali dostupných kvantitativních prostředků (software QUITA), aby se co nejvíce přiblížili autorskému originálu. Autor si prostřednictvím práce osvojil užití některých forenzních metod, které pak bude moci dále rozvíjet při dalších výzkumných projektech (v magisterském studiu).

Na práci je třeba ocenit především to, že je soustředěna na praktickou stránku věci a teoretické aspekty (historii, charakterizaci forenzní lingvistiky a jejích metod atd.) minimalizuje. Velmi pozitivní je také schopnost identifikovat dílčí aspekt forenzní analýzy a schopnost použití konkrétní kvantitativní metody (zde model bag-of-words implementovaný v software QUITA, ale také použití software MorphoDiTa). Jako cíl autor přímo stanovuje snahu zjistit, zda je rozdíl používání předpon signifikantní pro identifikaci autora textů. Zaměřuje se především na analýzu frekvencí jednotlivých užitých předpon a na analýzu poměru užitých slov s předponou a bez předpony. Na celé práci je pozitivní také to, že prezentuje negativní závěr – na základě žádné ze zvolených analýz užití předpon (u substantiv, adjektiv, sloves ad.) se nepodařilo zvolenými prostředky jednoznačně identifikovat „podvržené“ texty.

Práce je napsána srozumitelně, čtivě a celkově je po formální i stylistické stránce bez výraznějších nedostatků. Obsahové hledisko je zcela bez výhrad.

Otázky k obhajobě:

- 1) Ačkoliv je závěr práce negativní a autor konstatuje, že u uměleckých textů není možné zvolená kvantitativní kritéria úspěšně uplatnit, dovedl by si představit ještě jinou variantu užití prefixů (např. u delších textů, pro cíleně vybraná slovesa atp.), která by i u uměleckých textů mohla fungovat?
- 2) Jaké další možnosti forenzních analýz uměleckých textů nabízí kombinace software MorphoDiTa a QUITA?

Bakalářskou diplomovou práci kolegy Jana Fiedlera hodnotím velmi pozitivně. Poznatky, které autor načerpal a metody, které si osvojil, může dále rozvinout v následném magisterském diplomovém projektu. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm A.

Lukáš Zámečník